

1999 in vogelvlucht

De gecombineerde doorbraak van internet en mobiele communicatie betekent veel nieuwe mogelijkheden voor consumenten. Zo'n nieuwe situatie is aanleiding voor de Registratiekamer om de nieuwe positie van de consument in kaart te brengen. Daarom heeft zij in 1999 veel aandacht gegeven aan de positie van de consument op de digitale snelweg (zie thema 1).

Verder stond 1999 in het teken van de invoering van de nieuwe Wet bescherming persoonsgegevens (WBP). Een stap voorwaarts is dat de Tweede Kamer de nieuwe privacywet in november met algemene stemmen heeft aanvaard. De discussie in de Tweede Kamer heeft natuurlijk de volle aandacht van de Registratiekamer gehad. De Registratiekamer heeft in het verslagjaar veel aandacht aan de consequenties van de invoering van de wet besteed en heeft de nodige voorbereidingen getroffen (zie thema 2).

Tussen politie/justitie en bedrijfsleven wordt informatie uitgewisseld om criminaliteit te bestrijden. Het screenen op betrouwbaarheid van (rechts)personen is een belangrijk aspect van de samenwerking tussen deze twee partijen. De uit te voeren integriteitsonderzoeken gaan voor betrokkenen echter gepaard met inbreuken op hun privacy. Teneinde een zo goed mogelijk beeld van de bestaande integriteitinstrumenten te krijgen heeft de Registratiekamer in 1999 een rondetafelconferentie over screening in Nederland georganiseerd (zie thema 3).

Belangrijkste publicaties

In 1999 heeft de Registratiekamer haar rapport *Informatieverstrekking door de fiscus - ontheffing van de fiscale geheimhoudingsplicht in het licht van privacywetgeving* aan Staatssecretaris Vermeend van Financiën en de Tweede Kamer aangeboden. In deze publicatie wordt geconcludeerd dat de toepasselijke wettelijke regeling voor de verstrekking van persoonsgegevens door de fiscus - in het licht van privacywetgeving - niet meer up-to-date is. De Registratiekamer acht het gewenst dat daarin - in het verlengde van de herziening van het belastingrecht - wordt voorzien.

Publieke en private instellingen voor werk en inkomen werken steeds vaker samen. Uitvoeringsinstellingen, sociale diensten en arbeidsbureaus bieden onder het credo 'Samenwerking Werk en Inkomen' al gezamenlijk hun diensten aan in Centra voor Werk en Inkomen (CWI's). In de publicatie *Werken met gegevens* heeft de Registratiekamer de mogelijkheden en grenzen van deze samenwerking in CWI's geïnventariseerd en biedt zij enkele vuistregels voor de praktijk bij deze samenwerking.

Het gebruik van klantgegevens voor marketingdoeleinden was het onderwerp van een studie die in 1999 leidde tot de publicatie *Koning Klant*. In dit rapport geeft de Registratiekamer aan hoe de normen en regels van de Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing zijn op de verwerking van consumentgegevens en hoe het economisch belang van organisaties bij het verwerken van die gegevens moet worden afgewogen tegen het privacybelang van de klanten.

De resultaten van een onderzoek van de Registratiekamer naar de inrichting en gebruik van het bevolkingsregister (GBA) in drie gemeenten zijn in 1999 bekendgemaakt. Uit het onderzoek bleek dat de gegevens van de burgers opgeslagen in de GBA onvoldoende beschermd zijn. De Registratiekamer gaat er van uit dat de situatie in die gemeenten een indicatie is voor de situatie in andere gemeenten in Nederland.

Ook nieuwe technologische ontwikkelingen die consequenties kunnen hebben voor de privacy van de burgers, hebben in 1999 de aandacht van de Registratiekamer gehad. Twee onderzoeksrapporten zijn op dit gebied gepubliceerd: *Intelligent Software Agents and Privacy*, opgesteld in samenwerking met de Canadese privacy toezichthoudende autoriteit voor Ontario, en *At face value: on biometrical identification and privacy*.

Actief op internationaal gebied

In de Werkgroep 'artikel 29' van de Europese privacyrichtlijn hebben alle Europese autoriteiten die op de privacy toezicht houden, zitting. De voorzitter van de Registratiekamer was de afgelopen vier jaar voorzitter van deze werkgroep. De problematiek van het gegevensverkeer met landen buiten de Europese Unie heeft in 1999 prominent op de agenda van de werkgroep gestaan. De richtlijn stelt hoge eisen aan de doorgifte van persoonsgegevens naar landen buiten de Europese Unie. In dit kader heeft de werkgroep meermalen advies uitgebracht over de dialoog van de Europese Commissie met de Verenigde Staten over de 'safe harbour' principes. Daarnaast heeft de werkgroep twee positieve adviezen uitgebracht over het beschermingsniveau van Zwitserland en Hongarije.

De Registratiekamer heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de activiteiten van twee subgroepen van deze werkgroep. De eerste was de Internet Task Force die vijf opinies heeft opgesteld over privacy op het Internet. De tweede was een subgroep die zich bezig hield met de beoordeling van communautaire gedragscodes. Naar verwachting zullen één of meerdere Europese gedragscodes in 2000 goedgekeurd worden.

De Registratiekamer vertegenwoordigt Nederland bij de adviescommissie bedoeld in artikel 18 van het dataprotectieverdrag van de Raad van Europa. De activiteiten van deze commissie waren in 1999 gericht op het opstellen van een protocol voor het verdrag waar twee onderwerpen aan bod komen: de derde landen problematiek en de rol van toezichthoudende autoriteiten. Deze twee onderwerpen waren niet (of niet voldoende) behandeld in de oorspronkelijke tekst van het verdrag uit 1981. Dit protocol moet gezien worden in het kader van de modernisering van het verdrag.

Sinds de invoering van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst en de Europol Conventie neemt de Registratiekamer deel aan twee unieke vormen van internationaal toezicht. Beide verdragen kennen de instelling van een internationale onafhankelijke toezichthouder: voor het in Straatsburg gevestigde Schengen Informatie Systeem en voor de politieke systemen van Europol. Beide toezichthouders brengen een eigen jaarverslag uit.

Samenwerking met andere toezichthoudende autoriteiten wordt steeds belangrijker. Tijdens de lenteconferentie van Europese toezichthoudende autoriteiten in Helsinki heeft de Registratiekamer een rapport over audittechnieken gepresenteerd aan de Europese zusterinstellingen. Dit rapport werd opgesteld in nauwe samenwerking met de Spaanse *Agencia de Protección de Datos* en verder uitgewerkt tijdens een internationale workshop georganiseerd door de Registratiekamer. Zes landen en de Europese Commissie namen deel aan deze workshop, die in Den Haag gehouden werd.

De Registratiekamer heeft op verzoek van de Raad van Europa deelgenomen aan een officiële missie van de Verenigde Naties naar Kosovo. Tijdens de oorlog zijn de meeste bevolkingsregisters vernietigd; alle bewoners zullen daardoor opnieuw geregistreerd moeten worden en er zullen nieuwe identiteitsdocumenten uitgegeven moeten worden. De

Registratiekamer heeft bijgedragen aan het opstellen van nieuwe (privacyconforme) normen voor de bevolkingsregisters in Kosovo.

Ook landen buiten de Europese Unie tonen grote belangstelling voor de Europese privacywetgeving. Op uitnodiging heeft de Registratiekamer hierover voorlichting gegeven in de Verenigde Staten en heeft ze informatiesessies georganiseerd voor gasten uit onder meer Japan, China, Rusland, Kroatië en Slovenië.